

Ulisses w czasach brexitu

Literatura i kultura irlandzka wobec rzeczywistości społeczno-politycznej

Katowice 26-28.11.2020 r.

Zapraszamy na **konferencję naukową** połączoną ze spotkaniem z tłumaczami (m.in. z Maciejem Świerkockim, który opowie o swoim przekładzie *Ulissesa*), autorami, działaczami kulturalnymi oraz osobami aktywnie wspierającymi rozwój *Irish studies* w Polsce. Chcemy porozmawiać (po polsku – do rozmowy po angielsku będzie okazja nieco wcześniej, 20-24.07.2020 r., w Łodzi) o tym, co dzieje się w polskiej irlandystyce, jak współczesna rzeczywistość wpływa na kulturę irlandzką, a także jak (i czy) dyskursy kulturowe (przede wszystkim literatura) kształtują świat pozatekstowy w Dublinie i okolicach (a właściwie: na całej Szmaragdowej Wyspie).

Zachęcamy do udziału w naszej konferencji badaczy i specjalistów z różnych dyscyplin (np. literaturoznawców, politologów, historyków, językoznawców, kulturoznawców), zakładając, że wspólnym mianownikiem pozostanie dla nas interdyscyplinarny obszar badawczy określany jako *Irish studies*. Jednocześnie chcielibyśmy, proponując nieco bardziej szczegółowy temat, zachęcić do refleksji nad rolą literatury – tej sprzed wieku i całkiem niedawno powstałej. Chodzi o refleksję, która pozwoli nam skupić uwagę na związkach kultury z rzeczywistością – mamy nadzieję, że nieco prowokacyjnie sformułowany tytuł będzie stanowić dobry punkt wyjścia do namysłu nie tylko nad stanem współczesnej literatury irlandzkiej, ale też nad wieloma innymi istotnymi kwestiami nurtującymi polskich badaczy zajmujących się Irlandią.

Konferencja, którą organizujemy, to pierwsza wspólna inicjatywa założonego niedawno **Polskiego Towarzystwa Badań Irlandystycznych, Fundacji Kultury Irlandzkiej** oraz **Instytutu Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego**. Jest wiele powodów, by spotkać się w Katowicach, kilka kilometrów od słynnego Trójkąta Trzech Cesarzy – jeden z nich to znaczenie i status granicy irlandzkiej, której historię można próbować zrozumieć poprzez analogię do bolesnej historii podziałów i ustanawiania granic na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym. Drugi powód ma związek z siedzibą PAIS (Polish Association for Irish Studies, czyli Polskiego Towarzystwa Badań Irlandystycznych), która właśnie tu się znajduje. Dlatego tym chętniej będziemy gościć irlandystów z całej Polski (i nie tylko) w Katowicach.

By zachęcić Państwa do odpowiedzi na nasze zaproszenie, poniżej przedstawiamy wybrane **propozycje tematów i zagadnień**, jakie chcielibyśmy poruszyć w ramach konferencji. Część z nich ma charakter pytań lub „wyzwań” – celowo sformułowanych tak, by skłonić do mniej lub bardziej jednoznacznych odpowiedzi. Nie ograniczają one jednak zakresu merytorycznego, który mogą Państwo zaproponować, przesyłając nam swoje abstrakty.

1. Podziały, granice, klasyfikacje – w kontekście literatury, kultury, geopolityki, historii, badań nad językami i dialektami (irlandzki, angielski, polski, Ulster-Scots, języki ludności wędrownej w Irlandii - shelta); Podobne zagadnienia zostaną poruszone – w języku angielskim – w ramach międzynarodowej konferencji organizowanej przez Uniwersytet Łódzki w lipcu 2020 r. Chcemy nawiązać do tych obrad oraz podjąć wybrane kwestie być może po raz pierwszy po polsku;
2. Literatura jako zapis (ale też zacytn?) przemian społeczno-politycznych końca XX w. i początku XXI w. – status realizmu w Irlandii; realizm wobec postmodernizmu w kontekście irlandzkim;
3. Dialog Irlandii z Europą – nie tylko literacki, także szerzej: kulturowy, społeczny, polityczny; *Irish studies* jako badania komparatystyczne;
4. Republikanizm i nacjonalizm irlandzki – jak wyglądają z perspektywy politycznej, a jak z literackiej? Czym się różnią/różniły na przestrzeni XX w.?
5. „Kto się boi współczesnej literatury irlandzkiej w Polsce?” – takie pytanie warto postawić, biorąc pod uwagę nieśmiałość polskich wydawców, ich niechęć do zlecenia przekładów (szczególnie powieści). Czy wynika to tylko z ryzyka finansowego? Które utwory powinny zostać przełożone w pierwszej kolejności? Z czego wynikają zaległości? A może wina leży wyłącznie po stronie

„nieczytających czytelników” w Polsce? I szerzej: *Irish studies* w przekładzie na polskie warunki społeczno-kulturowe;

6. W jednym z klasycznych już opracowań na temat *Ulissesa* autorstwa Marylin French (praca pt. *The Book as World*) pada porównanie dzieła Joyce’a do Biblii – księgi, w której zawarte jest wszystko, początek i koniec, a w przypadku *opus magnum* Joyce’a także cały język angielski, jego historia i odmiany. Może jednak niedawne zjawiska literackie (i sama rzeczywistość w Irlandii) przybrały nowe, nieoczekiwane kształty, które sprawiają, że *Ulisses* przestał być kluczowym punktem odniesienia dla współczesnego czytelnika? Czy zatem współczesna kultura literacka (w Irlandii i poza Szmaragdową Wyspą) uwolniła się już spod przemożnego wpływu („debilitating influence” – jak pisze Liam Harte) Joyce’a?
7. Eksperyment w kulturze, literaturze i życiu społeczno-politycznym Irlandii;
8. Czy istnieje coś takiej jak odrębna literatura irlandzkiej diaspory? Czy warto opisywać ją jako autonomiczne zjawisko – zarówno w odniesieniu do literatury pisanej na emigracji, jak i o samym doświadczeniu emigracji?

Wszystkich zainteresowanych udziałem w konferencji prosimy o **przesłanie tytułu i abstraktu** zawierającego propozycję referatu (150-200 słów) oraz krótkiej notki biograficznej pozwalającej przedstawić prelegentów w czasie obrad. Przewidywane czas na wystąpienie to 20 min. plus dyskusja. Ostateczny termin nadsyłania zgłoszeń: 31.08.2020 r.

Opłata konferencyjna: 250 PLN (200 PLN dla członków PAIS) – przeznaczymy ją na wydatki związane z organizacją konferencji (przerwy kawowe, materiały konferencyjne) oraz na publikację, którą przygotujemy w formie monografii wieloautorskiej (na bazie wybranych referatów, rozbudowanych i opracowanych pod kątem publikacji). Organizatorzy nie zapewniają noclegów ani wyżywienia (poza poczęstunkiem w przerwach obrad) w trakcie konferencji, jednak planujemy uroczystą kolację na koniec pierwszego dnia konferencji.

Komitet organizacyjny:

Justyna Mazurek-Schramm
Katarzyna Bazarnik
Leszek Drong
Sławomir Masłoń
Marta Gorgula
Ewelina Pilch

Korespondencję prosimy kierować na: ulisses.katowice2020@gmail.com